

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurea Rosa id e[st] pre||clarissima expositio sup[er]
eua[n]gelia to||tius anni**

Mazzolini, Silvestro

Hagenaw, M.dxvi.

VD16 M 1751

Sabbato post d[omi]nica[m] tertia[m] aduentus. Textus eua[n]gelij Lu. c.
iij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70365)

fuit sufficiens satisfactio p oibz peccatis
actualibz factis aut factilibz z potigl/
nati. Nō aut reconciliavit sibi corū mōz
efficaciter. qz sanguis eius nō habz effi
caciā nisi in his q baptizant z quertunt
ad deū. Nō ḡ suscepit de^o totū populū
tū p reconciliationē efficacē: s; solū per
sufficiētē. Appellat tū brā ḡgo pplm
istū puez dei. i. hūllē et obediētē dicēs.
puez suū. hoc aut fac p secūda; regulaz
superi^o assignatā. qz scz cū bonis aliqñ
laudantur mali. Istam autē reconci
liationē z suscepiōnē de^o fecit p^o duo.
Primo ppter suam misericordiā. Secū
do propter pmissiōnem quam fecerat
patribz: precipue Abrae: dicens Gen.
xij. In te. i. semine tuo benedicent vni
uerse cognatōes. Hec autē duo tangit
beata ḡgo dicens (recordat^o) id est ad
modū recordant^o se habēs (misēdie sue.
sic locut^o ē). i. reprōmisit (ad p^oes n^os)
scz p^oarchas z p^ophas. Un subiungit
(Abraā z semini et^o) p semē ar ei^o. i. A
brae irelligūt illi q sequūt fidē Abraā
Quod aut subdit (in secla) referēdū est
ad illd qd dixerat: suscepit: qz vt dr gl. p
missio hereditat^o nllō fine claudet. Est
ḡ sensus (de^o recordat^o sue misēdie: sus
cepit ist^o puez suū in secla) i. i etnū (sic
locut^o est ad patres n^os). i. sicut dixit.
(Abraam z semini et^o) Amen.

Sabbato post dñicā tertiaz
aduentus.

Textus euāgelij Lu. c. iij.

Ano qntodecimo im
perij Tyberij cesar^o p
curante pontio Pilato
iudeam tetrarcha aut
galilee herode. Philippo aut
fratre eius tetrarcha ituree et
traconitidis regiōis. z lysania
ab iline tetrarcha. sub p^oncipi
bus sacerdotum Anna et Cai
pha factum est verbus domini
sup Joannē Zacharie filius in

deserto. Et venit in omnē regi
onem Jordanis p^odicās bap^ori
simū penitētie in remissionē
peccator^o: sicut scriptum est in
libro sermonum Esaie pphete.
Vox clamātis in deserto para
te viā domini: rectas facite se
mitas eius: omis vallis imple
bitur: et omnis mons et collis
humiliabitur z erunt praua in
directa: et aspera i vias planas:
et videbit omnis caro saluta
re dei.

Ano quintodecimo
imperij cesaris. Lu. iij. Hic
incipit terriū capitulū euā
gelij Luce. In q postq ege
rat de his que circa ch^om z a ch^o facta
erāt vsq ad. xij. annū p^omissis omibz
gestis eius a. xij. vsq ad. xxx. transit ad
narrandū ea que ch^ost^o gessit tribz vlt
timis annis vite sue. In p^onti ḡ euā
gello tangunt trā puncta: que sunt: tē
p^ois assignatio. p^odicatoris dicit^o
p^ois. et p^odicatoris explicatio.

Quantū ad p^omū literalitē scēdū est
P^ois h^o ch^onticas: q Tyberij^o successit
Octaulano augusto: sub q nar^o ē ch^os
scz. xlij. anno iperij sui. Et s^ol^o sub eodē
nar^o est Joānes bap. a. n. p^o d^omidū anū
August^o aut impauit. lviij. annis: z mē
sibz septē: fm D^og^om h^osto. Ex q p^oz q
āno. xv. iperij Tyberij Joānes fuit. xxx
ānoz v^o circa. Hoc aut ē t^o p^odicatoris
debitū. qz tūc icipit vigere virilis etas
Un Joseph. xxx. ānoz erat qñ sterile col
rā pharaōe Gen. xlij. z Ezechiel qñ ince
pit p^ophare Ezech. i. Scēdū ē scēdo q
h^o h^ostias herodes ascalonca cū reg^o
ser i iudea. xxxvij. ānis moru^o ē. Sub
ist^o nar^o ē d^ons: z iste p^oeros innocēs
occidit. Habuit ar sex hos filios. i. An
t^opatz ex doxide. Hūc et alexād^o z art
stobolū ex D^oartāne v^o meriame. Ista
D^oartānes fm Josephū fuit immēse
pulcritudis z castitat^o: z imense ab he
rede dilecta: h^o salome soroz herodis su

Babbato post dñicā. III. aduē.

la detractōib; fec̄ eā suspectā de incōrī
 nētia: z eo vsq; negortū pductū ē: q; ma
 riāmē rex dcapitri fec̄. Postmodū pō
 ex amore q̄si isaniuit: z i solatiū sui do
 lozō ordiauit famul; vt iterdū p domū
 regia mariānes vocaref. Nec cessauit
 lingua salome donec filios mariānes ale
 gandz z aristobolū mri sociauit. Spar
 gebat em̄ in p̄lo q; stomachari cēt aio
 aduersus mris infectorē: ac rādē eo v̄
 q; res acta est q; duo iuuenes nobillissī
 mi z doctissimī vitā laqō finier̄. Antī
 pī: q; ab eodē morte dānat; est: eo q; ex
 ultrauerit i vincul; nūciata sibi: lz falso
 morte p̄is. Hūit autē z alios tres. f. ar
 chelau ex marbaca: z herodes antipā et
 philippū ex cleopatra. Quidā tñ dicit
 q; philipp; fuit ex mariame. Mortuo ḡ
 herode mag; seu ascalontā/ dissensio fu
 it inf tres filios ei; supstres de reḡ ba
 bēdo. Archelā; dicebat sibi regnū de
 beri merito erat; z vltimī seu scdi testi
 voto. Antipas ecouerō dicebat pmū
 testm̄ debere suari: q; illd; herodes ma
 gnus fecerit mē; sue p̄pos. sc̄m p̄o fe
 cerat mēre alienat;. Et m̄tra h̄mōi hic
 sū allegata fuer̄. Tandē cesar de p̄lilio
 senar; monarchiā herod; magni diuisit
 in q̄ruor; tetrarchias. Duas eaz; dedit
 archelao. f. iudeā z idumeā: z samariā.
 triā dedit herod; antipe. f. galileā. q̄rtā
 p̄o philippo. f. itureā z tracontidē regi
 onē. Tñ archelā; nūq; fuit mōarcha: lz
 fuit diarch;. z fz mag. histō. ix. āno sui
 p̄ncipar; fuit missus i exiliū apd viēnā:
 vbi z mortu; est. Blo. tñ dr̄ eū. x. ānis re
 gnasse. q; . f. retigir de decio. Corra: q; a
 ali; dicit q; fuit missus lugdunū. Ad h
 dr̄ q; successiue p̄t qd dicit isti fuisse: z
 qd dr̄ mgr; cū q; ē ioseph;. Si p̄o aliqn
 dicit fuisse monarcha: itelligit; fm̄ opi
 nionē vulgī z suā spem; vt dr̄ mgr; hist.
 q; ipator; pmiserat et q; efficeret rex si h
 mereret. Et sic irelligit; dicitū Aug. di.
 cū tenuisse mōarchiā: q̄uis dici possit
 q; tenuit mōarchiā. i. p̄ncipatū vnū/ seu
 regnū: q; tenuit maiorē z p̄ncipaliorē z
 prem; ei;. mortuo āt archelao iudea re
 gebat p̄ romanos p̄sides: q; p̄m; fuit
 copont; sc̄os march;: tert; anni; ruff;:

q̄ri; valer;: q̄nt; p̄tri; pilat;. De lisa
 fo d; q; h; fit mērio: qdā vt Be. b i glo.
 dicit ipz fuisse filiū herod; asca. qdā vt
 ioseph; filiū prolomet de libano ex ale
 xādia sorore artgoni filij aristobo. filij
 alexā. filij ioānis. Sz; cū q; fil; fuerit
 n̄ mutat; histo. p̄itas: z potuit eē q; duo
 fuerit lisanie: z de eo q; fuit herod; fil;
 agit; h. His vis; accedā; ad rex. Descri
 bēs ḡ b. Lu. tps q; p̄cursor suā icepit ex
 ercer; p̄dicarōz dr̄ (āno. xv. impij tiberij
 cesar;) fz Bre. z Orig. i v̄lōib; p̄p̄az
 mērio fiebat solū d; p̄ncipib; iudeoz; vt
 cū dr̄: visio esate: in dieb; ozie: loathā:
 achā z ezechie regū iuda. Sz; i euā. qd
 gētib; z iudis p̄dicādū erat v̄riusq; gē
 tis p̄ncipes cōmēorāt. Et q; vt s̄lūgit
 Bre. iuda erat. p culpa p̄fidie d̄sp̄cēda
 Sētilitas p̄o p̄ fide i vnū colligēda. In
 reḡ iudee m̄tri p̄ pres p̄ncipari d̄ir. In
 romana p̄o repub. tñ vnus. i. tyberij.
 Qē ei regnū i se diuisū d̄solabit; (p̄cū
 rāte p̄o. pt. iudeā) fz Alco. de ly. p̄tri;
 est nomē p̄tri; pilat; fo ē cogmē: qd; ex
 duob; suadet. P̄rio q; nomē p̄tri; p̄sue
 uir p̄mitti cognomi. Itē q; p̄tri; p̄ noie
 p̄rio ē vald; v̄sitarū i burgūdia. Tñ fu
 it pilat; q; fuit lugdunū. Quō āt sit cog
 minar; pilat; n̄ ē certū. tñ legit; i qdā hi
 sto. q; fuit spur; fill; cuiusdā reg; q; t̄r;
 dicebat; q; p̄cubuit cū qdā m̄lier; q; dice
 bat; p̄la filia cuiusdā molēdinarij q; di
 cebat; at;: tñ ex noie p̄is z filie: fill; filie
 ē pilat; appellat;: lz a p̄tōto isula q; ē v̄l
 cia crete accepit cogmē p̄p̄ sagactatē q;
 i ea v̄l; ē. q; qd; tñ de h; ut qd; v̄r; fabulo
 sū: certū ē q; tpe tyberij; p̄curauit. f. gub.
 nauit iudeā: z icepit fm̄ Bed. gubnare
 āno. xij. tyberij;: z p. r. ānos p̄tinuos gub
 nauit eādē (tetrar. āt gal. hero). f. ex̄nte
 mōarchia dr̄ vn; p̄ncipar;: a monos qd
 ē vnū: z archos p̄nceps. Tetrarchia p̄o
 dr̄ q̄rta ps p̄ncipar;: a tetras qd; ē q̄ruor;
 z archos. in tetrarcha dicit; ē: q; erat p̄n
 cept; i q̄rta pte vn; p̄ncipar; v̄l; regnū: z
 tal; fuit herod; iste artpas i reḡ herod;
 asca. z s̄l; philipp; h; herod; fr. vn; sub
 dif; (philippo āt fr̄e ei; tetrar. itu. z dia
 cont. regto.) supple ex̄nte. Est āt sc̄edū
 q; vt dr̄ Bed. roman; semoro archelao

De sua diarchia: ad minuenda iudeorum su-
perbia: principatum Archelai diuiserunt in
duas tetrarchias: et sic remanserunt aut
quatuor tetrarche. s. pilatus: herodes. philo-
lippus: et lisantha. Unde subdit (et lisantha)
quod est nomen viri (abiline) quod habet glo. in
litan. est regio (tetrarcha) supple exire.
Aduertendum est autem quod Beda pilatum p-
curatorem large tetrarcham dixit: cum tetrar-
chia ex hereditaria successione debeat:
non autem procuratoris officium. Et quod videtur
Bede. redemptor noster quem iohannes predica-
bat: sicut rex fuit et sacerdos. id est terna predica-
tionis iohannis non solum per regnum: sed etiam
per sacerdotium designant. Unde subdit (sub
principibus sacerdotum) non sicut successiue
existentibus (Anna et Caipha) Est autem
sciendum ut testatur iosephus et magister hystoriarum
quod tunc temporis sacerdotum suum genealogiam
et generis dignitatem non dabat. ut
erat mos in lege: sed passim a Romanis
vendebat: adeo quod non solum singulis
annis: sed etiam plures in uno anno sumus
sacerdos mirabatur. Et ideo a decimo quarto
anno Liberij in quo iohannes incepit
predicare versus ad. xvij. eiusdem in quo passus
est Christus: fuerit plures quam duo summi sacerdo-
tes. Fuerunt enim quatuor scilicet Beda et Iose-
phus: sed scilicet Beda Annas fuit sacerdos
summus: quoniam iohannes incepit predicare: et Cai-
phas quoniam Christus est passus. ideo isti duo
noiant tribus in medio dimissis. et etiam
quod duo corulerunt ad Christi passionem: ecce
primum. Sed moraliter hic instrumur
quod quod suis se consolantibus. propter deum puant
merent diuinas. ut iohannes qui in deserto
recepit illuminationem prophetica: ut habet di-
cit. et sicut qui propter deum aggrediuntur aspera.
ut fecit ipse: et Elatas: et alij. Unde Hiero-
nymus. ad Amicum de scia legis. Dicat unus
quisque quod vult: ego interim de me. pro sen-
sus mei tenuitate iudicauit melius esse
confundere coram peccatoribus super fratri: quam
coram angelis scribis in celo. Vel vultum quod
dominus iudicium suum voluerit demonstrare.
Elatas vir in sua gente nobilissimus qui
focer regis Ezechie fuisse refert: iussu
domini depositum cincto nudus incedit: nec tam
gradus precepti pudore destruitur: est: quod minus
dei imperium sequitur: quod nihil honesti est homini.

quod creatori suo pere iudicabat. Iohannes
quod nobilitas et in carne et in spiritu natus: cunctis
cum a puertitia in habitis: et locustas ele-
git in cibum: quod nec peccati conscientia: nec paup-
tatis inopia ad butrum gloriam oneris: sed so-
la fururi seculi britudine traheretur. Dec
ille. Unde non est mirum si fuerit dei amicus et
secretarius. Quantum ad secundum fratrem scilicet
dum est quod descripto tempore predicationis percurso-
ris: describitur persona eius. Unde aduertendum
est quod sic dicit Ambrosius. volens b. Lucas ostende-
re iohannem esse prophetam: vultus est modo loquens
dicit quod scriptura videtur circa prophetas dicit. (factum
est verbum dei) Christus. Verbum domini habet man-
datum esse dicit. quod non a se venit Zacharie
filius: sed deo ipso monente. hec illi. Sed
rur (sup iohannem zacharie filium) Quod autem
habet dicere aliquid per notitiam butrum persone et quod
tatum eius. Scitendum est quod quoddam videtur Be-
da: Ambrosius. et Dagri hystoriarum. dicitur istum Za-
chariam fuisse summum sacerdotem in populo he-
breorum. nec est aliquid scripturarum quod huius negat: vel
rursum Nicolai. de Ly. istud non approbat: sed
rener eum simpliciter sacerdotem fuisse: propter quod
dominus Paulus burg. longa concerratione fac
aduersus eundem Nicolai. Que autem sit istius
incertum est mihi. eredo tamen quod esset distinctus
guendum sic elicitur ex hoc: et fac. de voce.
quod dicitur: Sed volens diuinitu cultum ampliare.
ut habet. j. Paral. xxxij. ordinauit. xxxij.
summos sacerdotes: inter quos tamen vnus erat
oim illorum summus. Ex quibus videtur quod summus
sacerdos diceretur aliquid simpliciter: et iste erat
tamen vnus: et scilicet quod dicitur. xxxij. quod dicitur
cebant summi: quod non erant simplices sa-
cerdotes: et forte oes erant equales in ordi-
ne: sed vnus de numero eorum vel extra pre-
minebat iurisdictione: eo modo quod episcopus / et
archiepiscopus se habet. Non ergo zacharias fuit
simpliciter summus sacerdos scilicet Nicolai. de Ly.
quod rationabile est: cum ipse esset scriptus et sacer-
dotum venale. Quicquid sit in Beda et
Ambrosio. sed tamen quod esset vel simpliciter summus / vel
sacerdos scilicet quod dicitur / non videtur dubitabile. quod videtur
Lu. j. fuit de vice abia: quod fuit de numero
illoz. xxxij. summus scilicet eos habet aliquid. Unde
scilicet scilicet iohannes fuit valde nobilitas. Unde
Hieronymus. ad Amicum de scia legis ait. Iohannes
annes nobilitas in carne et in spiritu natus.
Nota in carne propter predica: et in spiritu: quia

Babbato post do. III. Aduen.

fuit sacrificat⁹ in vfo. Un̄ tāq̄ deo cōse
erat⁹ in sua puericia desertū petijr. Et
qdē q̄ erate iuerit in desertū nō est cer
rū: sed tñ certū est q̄ i sua puericia. Nā
Luc. j. dr. Puer erat in desertis loc⁹ vsq̄
in die ostionis sue ad isrl. ideo etiā seq̄
tur in pñti euāge. (in deserto). s. eritē.
Hoc aut̄ ioānes q̄ interpretat in q̄ ē grā
fili⁹ zacharie q̄ interpretat memorias do
minū / vel auxilliū dñi: eris in deserto ge
nitērie z solite cōreplatiōis dei: suscipit
in se ybū dñi. i. diuinas inspiratiōes vt
dictū est: z pñter lectat. ps. Renuit⁹ yso
lari aīa mea. s. palib⁹ voluptatib⁹ affe
ctās aspiratē pnie. Et sequit. Demor
fuit dei. s. per p̄replatiōem: z delectatus
sum p̄ celestē cōsolatiōē. Quantū ad
certū sciendū est q̄ vt tradit s. Thom.
ij. p. q. xxxij. fuit valde cōueniēs vt ioā
nes pcederet ch̄m baptizādo. Primo:
qz ch̄s debebat z sp̄e ventre ad baptis
mū vt cōsecraret aq̄s. Secōdo vt ch̄m
venisse nūciaret turbis cōcurrentibus
ad baptismū. Tertio vt assuefaceret ho
mines ad baptismū ch̄i. Quarto vt in
ducendo hoies ad pñiam ppararet eos
ad digne suscipiendū baptismū ch̄i.
Fuit aut̄ illud baptismū a deo q̄tū ad
ritū z modū baptizādī: qz ex famlari
instinctu sp̄s sc̄i sic faciebat: sed q̄ ad
sūū effectū fuit ab hoib⁹: qz nihil ibi sic
bat qd̄ hō facere nō posset. nam fm̄ san
ctos p̄ illud nō remittebant pctā / neq̄
grā pferebat. qd̄ p̄z. qz forma in q̄ ba
ptizabat erat hec. Ego te baptizo i no
mine ycturi. Hic aut̄ nō exp̄mit p̄sens
grā: sed futura. Hec ex sc̄o Tho. Dic
t̄ b. Lucas q̄ ioānes accepto mādato a
dño vt p̄dicaret exlens desertū (venit
in oēm regiōē iordanis). i. circa iorda
nem: vbi iā poterat h̄ie auditores (p̄di
cans) anq̄ ch̄s: z h̄ fm̄ Luyf. qz licet
ch̄s cēt p̄sona venerabilis: tñ in sua cā
nō erat test⁹ idone⁹: iōq̄ p̄cessit ioānes
p̄dicans (baptismū pnie in remissionē
peccōz) Grego. Lucris legētib⁹ līq̄r: qz
ioānes baptismū pnie non solū p̄dicat
iū: vt p̄tā q̄busdā dedit: tñ baptismū
sūū in remissionē peccōz dare nō po
tuit. Hec ille. Et intendit b. Grego. qz

baptismus ioānis fuit q̄dem baptism⁹
penitentiē: z fm̄ Dagm̄ historiarū.
quia baptizādos hortabat penitere: et
nō nisi penitētes baptizabat: sed tamē
non fuit in remissionē peccōz: qz in
eo non remittebant pctā. Unde nō vidē
euāgelista q̄ venit baptizans in remis
sionem peccōz: sed venit p̄dicans ba
ptismū penitentiē: id est baptismū ch̄i
sūt in remissionē peccōz. Nam baptis
zabat fz suū: z p̄dicabat baptismū ch̄i
sūt. Verū tamē fm̄ sc̄m Thom. vbi s. z
fm̄ Luyf. etiā baptism⁹ ioānis potest
dici in remissionē peccōz datus: non
effectiue / sed dispositiue: in q̄tū ad pe
nitentiā disponebat. Sed nunqd̄ ba
ptizari isto Ioānis baptizate / denuo
tenebant baptizari baptismū ch̄i / vel
non? Ad hoc r̄ndet sc̄us Tho. vbi s.
Pro q̄ sciendū est q̄ magi sc̄n. iij. dist. ij.
sensit q̄ taliter baptizari. s. baptismū io
annis: q̄ spem ponebāt in eo ne sc̄entes
sp̄m sc̄m: tenebant denuo baptizari: nō
aut̄ q̄ sc̄ebāt p̄m: filiū: z sp̄m sc̄m: z po
nebāt spem in baptismū ch̄i. tales em̄
vt dr̄ nō rebaptizabant: sed tñ apl̄i im
ponebāt eis man⁹. Sed h̄ nō tenet ver
Nā ille baptism⁹ non imp̄mebat gra
riā neq̄ characterē: cū esset in aq̄ solū:
istos aut̄ defect⁹ fides vel spes baptiza
ri supplere neq̄t. Vanū aut̄ impossi
onem accepit baptizari a Philippo: q̄
dabat baptismū ch̄i. Unde fm̄ Luyf.
etiā sp̄e ioānes fuit a ch̄o baptizari⁹ tal
tē in sp̄i fm̄ Hieron. z sūt apl̄i. vt vult
Augu. ad Seleuctū. Hec ex sc̄o Tho.
Et idem de br̄a ygine credendū est: nō
obstante q̄ in vtero fuerit ab originali
mūdato. Nam vt probat Alb. mag. su
per Dissus est: sp̄a suscepit oīa sacra
mēta q̄ oib⁹ hoib⁹ erant p̄mulgata. Pri
mo ad sui humiliatiōē. Secōdo ne scan
dalizaret ignorātes suā sacrificatiōez.
Tertio vt obediret. Et quarto vt con
fureret herēsm̄ dicentū: q̄ nō erat hō
vel femina: sed angel⁹. A baptismate
aut̄ accepit characterē z augmentū me
ritoꝝ. z sūt a cōfirmatiōe aliū caracte
rem z augmentū sūt vt pus. Ab eucha
ristia vero memoriā passionis filij: z io

factū de absentia ei⁹ & actualē deuorōz. Ad mīmonio habuit fidē; plem: & sacra-
 mentū & augmētū vt p̄s. Ab extrema
 vinctōe hūit signū p̄fecte victorie & fu-
 ture gl̄ie: & loco remissionis ventaliū re-
 missionē doloris in morte. Sua p̄fessio
 non fuit petōz: sed cognitio meritōz
 dei. Hec ex Alb. Possūm⁹ tñ dicere q̄
 cōditionalr cōfitebar: qz nesciebat for-
 re se esse immunē a ventali pctō. Sed q̄ (si
 cur sc̄ptū est in lib. f̄monū Esate p̄be:)
 Dicit̄ aut̄ p̄beria Esate liber f̄monū/
 port⁹ q̄ alioz p̄beraz f̄m Gor. Primo
 qz ille liber est alijs p̄bericis eloquēt/
 or. Secdo: qz est etiā maior. Tertio: qz
 p̄cedit moralr: sic fit in f̄monibz. modo
 l. cōminādo: & modo p̄solādo. Et q̄rto:
 qz loq̄r ad p̄sentes. i. contribules suos.
 f̄mo em̄ fit ad p̄sentes. Hec ex illo: q̄ vt
 des velle q̄ f̄mo fit oratio eloquēs lon-
 ga exhortatoria mox & vocalis p̄cipue.
 Est aut̄ sciendū q̄ due p̄sone fuerūt ex-
 cellētes: q̄ tñ in vira sua mīracla non le-
 gunt fecisse: scz brā virgo: & ioānes ba-
 ptista. Nam sic dicit̄ sc̄tus Tho. iij. pre-
 q. xxvij. ar. v. brā p̄go excellētissime ha-
 buit gr̄am miraculoz: sed nō vsūm ei⁹.
 & similr ioānes signū fecit nullū. vt d̄r
 Joā. x. Miracla em̄ facere pueniebat
 solū p̄dicatozibz fidelē que p̄ illa erat fū-
 danda. Hinc est q̄ vt idem sc̄tus Tho.
 dicit̄. iij. par. q. xxxij. ar. ij. Joānes do-
 ctrinā suā duplr p̄firmavit. Primo per
 sanctitatē vite. Secdo p̄ sc̄pturā. vt p̄z
 Joā. j. vbi in q̄rentibz quis esset: dixit.
 Ego vox clamātis in deserto: dirigite
 vias dñi. sicut dicit̄ Esayas p̄beta. Et
 hac eadez rōne brūs Lucas hic allegat
 Esatā. Quid aut̄ sc̄ptum sit in Esata:
 subūgūit (vox clamātis in deserto) Pro-
 q̄ sciendū est q̄ istaz p̄bitam q̄ br̄ Esate
 p̄. iudet exponūt ad lram f̄m Nicol. de
 Ly. sup Luc. de reditu a captitate ba-
 bylonica. Tūc em̄ dicit̄ fuisse montes
 hūlliatos: & repletas valles: vt dei p̄s
 cōmodius ambularet. Uex idē Nicol.
 de Ly. sup Esa. inuehit̄ q̄ q̄sdā catholi
 eos iudatizates plusq̄ iudet: q̄ p̄dicam
 exponūt de reditu a p̄dicta captiuitate
 cū vt d̄r: iudet totū b̄ captulū exponūt

ad lraz de ch̄o. Quicqd̄ aut̄ sit de ver-
 bis eius: tñ hec p̄beta ad lram inrelli-
 git̄ de aduētu messie. vt p̄z Bar. j. et
 Jo. j. & Bar. iij. & Lu. iij. & sic exponit̄
 Nam vt d̄r sc̄tus Tho. sup Joā. Gloz
 origie posterior est p̄bo: sed noticia p̄o-
 tū f̄m Amb. brūs Joānes dicit̄ vox:
 qz sicut p̄ vocē manifestat̄ p̄bum cordis:
 id est p̄cept⁹ n̄re mētis: q̄ est voce dignū
 extra p̄ ioānem manifestat̄ est ch̄us: q̄
 est p̄bū eterni p̄is. Qd̄ aut̄ sequit̄ (cla-
 mantis in deserto) duplr exponit̄ f̄m s.
 Tho. sup Joā. Pro hoc q̄ sciendū est:
 q̄ p̄ desertū f̄m aliq̄s hic ad lram inrelli-
 git̄ iudea: q̄ erat derelicta a deo. Des-
 tū em̄ f̄m Grego. d̄r q̄i derelictū. Erat
 aut̄ tūc derelicta q̄rum ad q̄ncq̄ nota-
 bilitā q̄ erat in p̄mo tēplo: & deficiebant
 in sc̄do. vt dicit̄ in Laubēdri hierosoly-
 mitano: q̄ apud iudeos est liber alterū
 cus. Primū est ignis continu⁹ in altari
 holocaustoz: q̄ etiā sub diuo (vt dicit̄)
 nō exinguebat̄ a vento vel pluuia. Se-
 cundū est arca testamētī. Tūc Hier. v.
 In diebz derelicta nō dicit̄ vltra arca testa-
 menti dñi nec ascēder sup cor: nec recor-
 dabunt̄ illius. Tertiuū est vincto regū &
 pontificū. quia p̄ntifices q̄ fuerūt post
 captiuitatē babilonica: non fuerūt in-
 stituti per vinctōnē sacrā: sed frequēt p̄
 reges vendētes sacerdotiū: & similr nec
 reges. Quartū est diuinitas: que in p̄-
 mo tēplo. i. salomonis/ dicebat̄ p̄ tanto
 habitare: qz ibi a sacerdote audiebant̄
 diuina respōsa: nō aut̄ in sc̄do. Quintū
 est vitz & humiz. i. doctrina & veritas.
 Erat aut̄ f̄m iosephū qdā fulgor subit̄
 ro p̄siliens de lapidibz rōnalis & supbu-
 meralis quando deus acceptabat̄ p̄ces
 summi sacerdotis. De quo dicit̄ idēz io-
 sephus. iij. lib. antiq. q̄ defect̄ p̄. cc. an-
 nos ante q̄ inciper̄ scribere libzū illum
 quē scripsit̄ ad mīnus p̄. xlij. post passio-
 nem dñi. Qd̄ aut̄ dicit̄ in p̄dicto lib. de
 arca/ videt̄ dubiū. quia Vagi h̄sto. p̄-
 bat cubitū/ de q̄ sit mentio in fabrica-
 tione arce/ non esse cubitū geometricū
 sed humanū ex altari lateranēsi: in q̄ vt
 dicit̄ est inclusa. Sed tñ p̄mū videt̄ ve-
 ritus: qz tradit̄ bebr̄et q̄ a temp̄e capti-

Babbato post do. III. Aduentus

uitatꝫ babilonice nescitꝫ vbi sit arca illa. Et Hugo cardinalis in postilla sup Hieremiam. c. liij. dr qꝫ iudei reuerſi d caꝫ pꝫuitate babilonica: fecerunt arca silley et qua fecerat Moyſes: qua loco et poſuerunt i templo ſecondo: et nuc e rome. Et ſede dicitꝫ qda alie poſtulle ſine titulo: i eode paſſu. et ſede innuit et pꝫinet textꝫ Hieremie bñ intellectꝫ. Silr etia. ij. Sachabeoz. ij. ca. di. qꝫ tpe dicte captiuitatis Hieremias abſcondit ea i more i qꝫ moꝫ tu? e Moyſes. Et tñ forte q illa n ſit vera: et forte q ſic. De h tñ tene vt placz qꝫ libri Sachabeoz no ſit de canone: vt pꝫz p Hiero. i. plogo galeato. Quia tñ ecclia eos ſuſcepit legēdos: vt ipe dr in plogo ſup libros Sachabeoz: lz in ter apocripha ſcripturarū cōputant: vt ſede innuit i plogo galeato: videt q illa ſint vera. Et lz pꝫra h aliqꝫ ſiāt argumēta: tamē nullꝫ ſit momēt. Qd g dicitꝫ Dgr hiſto. neceſſaria nō haber rōnez: niſi ad hūc ſenſū qꝫ rome e arca Moyſes: nō quā ipe fecerit: ſed qdaꝫ ſilis que fuit in templo ſecondo: loco illiꝫ quā Moyſes fecit. ſic et i pa menſa aurea q erat i ſanctiſerōꝫ: q ſic nō eſſet eiꝫ ſede qntiꝫ tatis cū arca: tñ meſurabatꝫ cubito eiꝫ ſede rōnis. Joſephꝫ aut. vij. de bello iudaico. c. xxvj. i ſine. enumerās ea que in templo reperta ſit i hieroſolymis: et ad triumphū Veſpaſianꝫ et Titꝫ romā deueſta: noiat meſam: et candelabꝫ legē ſuꝫ deoz. i. vt credo arca cū tabulis lapideis ſcꝫꝫ hūanitꝫ. Un in fornice triꝫꝫꝫ eoz videtꝫ exiſa marmorea tabella. qſi vna ex duabꝫ q erāt in arca federꝫ: tñ dꝫ dicit q fuit ſilis illis ab hoibꝫ ſepꝫra vel fuit tabella pꝫnens aliqda i honore celſarū vꝫꝫꝫ. Si aut tbi fuiſſet vꝫ arca Moyſis: aut tbi fuiſſent vere tabelle lapidee ſepꝫre digito dꝫ: et nō ſilley illis: nullo pacto Joſephꝫ hoc tacuiſſet. De hac aut re ſic recitat Hugo ſup. ij. Sachab. Epiphaniꝫ ſic ſcribit. Hieremias templū euertendū pꝫnoſcens: arca teſtamenti cū his qꝫ in eade erant cultꝫ: et pꝫꝫꝫ ſuis ea abſorbentꝫ ſec i petꝫra: petꝫra dꝫ digito deſignās dei nomē impoſitꝫ: et factū eſt ſigillū in ſilicudine ſculpture

que ferro cauaf: et ipm dei nomē nubſo operimero ita celatū eſt: vt ex tunc nec locū qꝫ cogſcere queat: nec nomē legere vſqꝫ in hūc diē et vſqꝫ i finē. Et pſtine ſi gure iſtar illie ſepe nubes et ignis ſit nocturno tpe: eo qꝫ glia dei ab eiꝫ lege nō deſinat. Eſt aut petꝫra illa in eremi tra: inter duos mōtes in qꝫ ſacere Moyſes et Aaron. Hec Epiphaniꝫ cū mltꝫ alijs de arce huiꝫ māiſtatiōe ſienda: qꝫ vꝫ poſſunt intelligi: qꝫ videtꝫ pꝫꝫꝫ ce et allegorice dicta. Idē aut Hugo tenet qꝫ tūc māiſtabil qꝫ cōuertant ad chꝫi fidē oēs iudei. Si aut deus aliquo modo mihi incognito cam voluit eſſe Rome: ego de h nihil temere affirmo: ſed ex his qꝫ recitauit: qꝫ ſqꝫ former ſibi ſi dem vt ei placet. Quidā g vt Ebrꝫlo: ſic exponūt: vt ipe Joānes fuerit qꝫ i deſerto clamauerit. i. in iudea: vel ad lꝫꝫꝫ in deſerto iudee. Et tūc ly clamātꝫ ſtat intrā ſitue. i. vox clamās: ſic dꝫ: cluſas vincencie. Alij vꝫ exponūt vt chꝫiſtꝫ fuit erit clamās in deſerto: id eſt in iudea: et Joānes fuerit eiꝫ vox: et ſic dicitꝫ vox clamātis in deſerto: acti dicitꝫ vox chꝫi. Hec huic expoſitioni repugnat qd ſub dicit. (parate viā dñi.) Licz em chꝫiſtꝫ h nō clamauerit p ſeipm: clamauit tamē p Joāne vocem ſuaz: vel etia p ſeipm: vt aliqui dicitꝫ: hoc pꝫdicauit in ſententia cum dixit. penitentiā agite. Sequitꝫ g. (parate viam domini: rectas facite ſeꝫ mitas eiꝫ.) Dicit aut ſancꝫ Thomas ſup p Joan. qꝫ vꝫ ad recipiendū deū parata et recta eſt vꝫ iuſticie: ſm illud Eſa. xxvj. Semita iuſti recta eſt. Tunc aut ſemita iuſti recta eſt in qꝫ qꝫ homo totꝫ ſubiecitꝫ deo intellectu. i. p fidem: voluntate p amorē: operatione p obedientiā. Sed ſm Ambꝫ et Orige. per vias et ſeꝫ mitas dñi intelliguntꝫ corda. Bre. Vía domini ad cor dirigat: cum veritatꝫ ſermo humiliter audiat. vꝫ domini ad cor dirigat: cum ad preceptū vꝫa pꝫparatur. Hec ille. Eſt obiectat qꝫ dicitꝫ Hiero. i. Scto domine qꝫ non eſt hominis vꝫa eius: nec vꝫi vt dirigat gꝫſſus ſuos. Rūdet Gorra dicens qꝫ ſolus deꝫ dicitꝫ vꝫa hominis p gratiā: ſed nos dicitꝫ

gim^o pparando nos ad dirigi. i. facien/
do qd in nobis est vt adiuuemur a deo.
Sequit^r (ois vallis adimplebit^r / r omis
mons r collis hūllitabit^r) Sedm Gre. i
omel. p colles r mōres itelligunt supbi
iudei. p valles pō hūlles gentiles q per
fidē eleuari sūt: r plenitudinē grē rece/
perūt. Vel fm Chryf. p mōres r colles
generalr itelligunt supbi q̄s ch̄is humi/
liar: p valles hūlles quos exaltat. Se/
quit^r (r erūt p̄ua i directa r aspera in
vias planas) Nota q: erūt: id ē acsi di/
cat. r puerent p̄ua. i. iniusta corda: in
directa. i. sc̄ā r iusta. et aspera. i. mēres
iracūde i vias planas. i. in mansuetudi/
nē. Gre. i omel. P̄ua directa fiunt: cū
maloz corda p iniusticiā derota: ad iu/
sticie regulā dirigunt. Aspera aut i vi/
as planas imutant: cū immites r iracū/
de mēres: p infusione grē ad lenitatem
mansuetudis redeūt. Hec ille. Sequit^r
(r videbit ois caro). i. ois hō fm Chry/
so. vt iudei r gētiles. est em distributio
p generibz singuloz r nō p singulis ge/
nerz (salutare). i. saluatozē Iesum (di no/
stri). i. dei patris q̄ illū misit in mundū
Vel fm Grego. in omel. hoc refert ad
diē iudicij in quo oēs videbūt ch̄m.

Volat^r Joannes significat eū in q̄
est grā. Iste extens de deserto sue p̄tem
platiōis: cū fuerit inter hoies clamat r
hortat dirigere corda ad ch̄m p penitē/
tiā suscipiendā. In Matt. xij. Ex ab/
undantia cordis os loquit^r.

Dominica q̄rta aduentus

Textus euāgē. Joan. i. cap.

Querunt iudei ab hieo
solumis sacerdotes et
leuitas ad Joānē vt i/
terrogarēt eū. Tu q̄s
es: Et confessus est: r nō nega/
uit. Et cōfessus est: qz non sum
ego christus. Et iterrogauerūt
eum. Quid ergo helias es tu:
Et dixit hō sum. Propheta es

tu: Et respondit. Hō. Disertū
ergo ei. Quis es. vt responsum
demus his qui miserunt nos:
Quid dicis de teipso? At. Ego
vox clamantis in deserto. Diris/
gite viam dñi: sicut dixit Esai/
as p̄ph. Et q̄ missi fuerāt erāt
ex phariseis. Et iterrogauerūt
eū: r dixerūt ei. Quid ergo ba/
ptizas. Si tu nō es christ^o ne/
q̄ helias: neq̄ p̄pheta? Res pō/
dit eis Joānes dicens. Ego ba/
ptizo in aqua: medi^o aut vestrū
stertit quē vos nescitis. Ipse est
qui post me vēturus est: qui an/
te me factus est: cuius ego non
sum dignus vt soluā eius corri/
giam calciamēti hęc in Betha/
nia facta sunt trans Jordanez:
vbi erat Joannes baptizans.

Querunt iudei ab
hierosolymis sacerdotes et
leuitas. Joā. i. Apud iude
os tres opiniones de Joā/
ne esse videbant. Quidā ei dicebāt ip̄z
esse ch̄m. p̄ sanctitatē r autoritatē ba/
ptizandi. Quidā vō q̄ erat Helias p̄/
habitationē i deserto r asperitatē in vi/
ctu r vestitu: r zelū dei. Aliquit vero q̄
esset vn^o magnus p̄pheta de p̄ioribz re/
suscitatus propter gratiam p̄phetandi.
sicut glōsa videtur innuere. Ideo ad eū
nuncios miserunt iudei: vt super his sel/
rent veritatem: vel propter aliā causā
que diceb. Continet autē presens euāgē/
gellum tria puncta que sunt Legatio/
interrogatio disceptatio. Quārū ad
primū literaliter sciendū est q̄ vt dicit
Dagister histo. r Origenes: temp^o: e
quo Joannes baptizabat erat op̄tio
cōmunitis: q̄ adesset temp^o Hēstie p̄/
sens vel statim futurum: et martimē in
Hierusalē: vbi erat studiū legi r p̄phē/
taz. Videbāt enim se perdidisse regnū
cū regnaret sup eos Herodes idūme/
us. Hoc autē erat varum pro signo ad